DECIZIA (PESC) 2019/1672 A CONSILIULUI

din 4 octombrie 2019

privind o acțiune a Uniunii Europene în sprijinul Mecanismului de verificare și inspecție al Organizației Națiunilor Unite în Yemen

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană și, în special, articolul 28 alineatul (1),

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) La 27 decembrie 2017, Biroul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) a făcut o propunere care vizează consolidarea și extinderea activităților Mecanismului de verificare și inspecție al Organizației Națiunilor Unite (UNVIM) pentru o perioadă suplimentară de un an, până în martie 2019, în special prin accelerarea în continuare a procesului de autorizare a transporturilor comerciale și sporirea capacității UNVIM de a desfășura personal și resurse suplimentare în porturile în cauză.

(2) La 3 aprilie 2017 și 25 iunie 2018, Consiliul a adoptat un set de concluzii în care a reamintit importanța de a asigura prelucrarea eficace și în timp util pentru transportul maritim comercial în porturile din Marea Roșie, inclusiv transportul de combustibil, și și-a exprimat sprijinul deplin pentru continuarea UNVIM și pentru executarea deplină și neîngrădită a mandatului său. În plus, în concluziile respective, Consiliul a afirmat că ia în considerare posibilitatea consolidării UNVIM.

(3) Pe baza unei cereri prezentate de UNVIM, la 18 septembrie 2018 Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2018/1249 ([1]). Punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a Deciziei (PESC) 2018/1249 a fost încredințată UNOPS și a avut drept scop să permită UNVIM să-și îndeplinească în continuare sarcinile legate de monitorizare și de inspecție în conformitate cu Rezoluția 2216 a Consiliului de Securitate al ONU (RCSONU) 2216 (2015).

(4) La 13 decembrie 2018, părțile implicate în conflictul din Yemen au semnat Acordul de la Stockholm, ale cărui dispoziții au fost aprobate prin RCSONU 2451 (2018) și 2452 (2019). La 18 februarie 2019, Consiliul a adoptat concluziile prin care a salutat adoptarea Acordului de la Stockholm, precum și adoptarea în unanimitate a RCSONU 2451 (2018) și 2452 (2019) ale Consiliului de Securitate al ONU. Consiliul și-a reiterat apelul adresat tuturor părților de a facilita furnizarea mărfurilor comerciale, inclusiv a combustibilului, și a reamintit că funcționarea portului Hodeidah, precum și a porturilor Saleef și Ras Issa, este de o importanță crucială pentru supraviețuirea a milioane de cetățeni ai Yemenului. Consiliul a reiterat sprijinul său pentru UNVIM în vederea garantării faptului că mărfurile comerciale continuă să circule în Yemen în deplină conformitate cu toate RCSONU relevante.

(5) La 24 iunie 2019, UNVIM a prezentat donatorilor o a doua propunere în vederea extinderii operațiilor, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a Acordului de la Stockholm. Propunerea se referea la consolidarea operațiilor UNVIM din octombrie 2019 până în septembrie 2020.

(6) Uniunea ar trebui să își reînnoiască sprijinul pentru executarea de către UNVIM a mandatului său.

(7) Supravegherea executării corespunzătoare a contribuției financiare a Uniunii ar trebui să fie încredințată Comisiei,

([1]) Decizia (PESC) 2018/1249 a Consiliului din 18 septembrie 2018 privind o acțiune a Uniunii Europene în sprijinul Mecanismului de verificare și inspecție al Organizației Națiunilor Unite în Yemen (JO L 235, 19.9.2018, p. 14).

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Uniunea își reînnoiește sprijinul pentru executarea de către UNVIM a mandatului său, astfel cum este prevăzut în RCSONU relevante, în special RCSONU 2216 (2015), 2451 (2018) și 2452 (2019). Sprijinul respectiv are drept obiective generale contribuirea la restabilirea fluxului liber nerestricționat de produse comerciale către Yemen prin asigurarea unui proces de autorizare transparent și eficient pentru transporturile comerciale a căror destinație sunt porturile yemenite care nu se află sub controlul guvernului Yemenului, precum și consolidarea rolului UNVIM în punerea în aplicare a dispozițiilor Acordului de la Stockholm.

(2) Obiectivele specifice ale prezentului proiect sunt :

— sporirea fluxului de mărfuri comerciale destinate Yemenului prin accelerarea în continuare a procesului de autorizare a transporturilor comerciale și prin promovarea încrederii companiilor de transport maritim în ceea ce privește accesibilitatea porturilor Hodeidah, Saleef și Ras Issa în eventualitatea deschiderii porturilor respective pentru transportul maritim comercial;

— consolidarea capacității UNVIM de desfășurare în porturile Hodeidah, Saleef și Ras Issa, astfel cum se prevede în Acordul de la Stockholm și în RCSONU relevante.

(3) Uniunea contribuie în temeiul prezentei decizii la costurile asociate cu consolidarea UNVIM și contribuie la satisfacerea nevoilor populației yemenite, ca parte a unei ample strategii umanitare.

Anexa cuprinde o descriere detaliată a activităților proiectului.

Articolul 2

(1) Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate („Înaltul Reprezentant”) este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii.

(2) Punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a activităților menționate la articolul 1 se încredințează UNOPS. Acesta îndeplinește această sarcină sub responsabilitatea Înaltul Reprezentant. În acest scop, Înaltul Reprezentant încheie acordurile necesare cu UNOPS.

Articolul 3

(1) Valoarea de referință financiară pentru punerea în aplicare a proiectului menționat la articolul 1 este de 4 458 333 EUR.

(2) Cheltuielile finanțate din valoarea prevăzută la alineatul (1) sunt gestionate în conformitate cu procedurile și normele aplicabile bugetului Uniunii.

(3) Comisia supraveghează gestionarea corectă a cheltuielilor finanțate din suma prevăzută la alineatul (1). În acest scop, aceasta încheie un acord de contribuție cu UNOPS. Acordul de contribuție prevede ca UNOPS să asigure vizibilitatea contribuției Uniunii.

(4) Comisia depune eforturi în vederea încheierii acordului de contribuție menționat la alineatul (3) în cel mai scurt timp posibil după adoptarea prezentei decizii. Comisia informează Consiliul cu privire la orice dificultate în cadrul respectivului proces și cu privire la data încheierii acordului de contribuție.

Articolul 4

(1) Înaltul Reprezentant raportează Consiliului cu privire la punerea în aplicare a prezentei decizii, pe baza unor rapoarte întocmite periodic de UNVIM, inclusiv rapoarte redactate în urma reuniunilor lunare ale Comitetului director al UNVIM. Rapoartele respective constituie baza pentru evaluarea efectuată de Consiliu.

(2) Comisia furnizează Consiliului informații cu privire la aspectele financiare ale punerii în aplicare a proiectului menționat la articolul 1.

Articolul 5

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Se aplică de la 1 octombrie 2019.

Prezenta decizie expiră după 12 luni de la data încheierii acordului de contribuție dintre Comisie și UNOPS menționat la articolul 3 alineatul (3).

Adoptată la Strasbourg, 4 octombrie 2019.

Pentru Consiliu
K. MIKKONEN
Președintele

ANEXĂ

1. Context

Războiul din Yemen a cauzat cea mai gravă criză umanitară la nivel mondial. Peste 24 de milioane de persoane depind de o formă sau alta de ajutor și numărul de yemeniți afectați în mod grav de insecuritatea alimentară a continuat să crească. ONU hrănește în prezent peste 10 milioane de persoane în fiecare lună, aceasta fiind cea mai mare operațiune a sa din istorie. În 2019, comunitatea internațională a solicitat 4,2 miliarde USD pentru asistență umanitară, acesta reprezentând cel mai mare apel pentru sprijin la nivel mondial.

În acest context, continuarea circulației produselor comerciale către țară rămâne esențială: ONU a solicitat în repetate rânduri părților implicate în conflict să asigure fluxul neîngrădit de bunuri comerciale, inclusiv de combustibil, către Yemen. Operaționalizarea Mecanismului de verificare și inspecție al Organizației Națiunilor Unite (UNVIM) din 2016 a avut drept scop facilitarea acestui flux și relansarea economiei țării, în conformitate cu RCSONU 2216 (2015).

UNVIM și-a stabilit principala bază de operații în Djibouti cu patru inspectori, patru echipe cu câini antrenați pentru detectarea explozibililor, 13 membri ai personalului tehnic și de conducere și până la șapte experți detașați din Regatul Unit. UNVIM este prezent, de asemenea, în Jeddah (doi controlori), în portul King Abdullah (doi controlori în curs de recrutare) și în Hodeidah (cinci controlori, trei dintre ei fiind deja recrutați). UNVIM a fost utilizat pentru a cultiva relațiile dintre ONU (Biroul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS)) și coaliția condusă de Arabia Saudită, precum și cu guvernul Yemenului. Pe parcursul proiectului au fost organizate o serie de întâlniri cu companii de transport maritim, cu scopul de a spori încrederea și predictibilitatea pentru exportatorii care au relații comerciale cu Yemenul.

Uniunea a decis să sprijine UNVIM prin adoptarea, la 18 septembrie 2018, a Deciziei (PESC) 2018/1249 a Consiliului. Aceasta a dat curs apelurilor repetate din partea Uniunii prin care s-a subliniat importanța prelucrării eficace și în timp util pentru transportul maritim comercial. Sprijinul acordat UNVIM de către Uniune prin intermediul unei acțiuni de stabilizare a UE bazate pe articolul 28 din TUE a permis Uniunii: să participe la reuniunile lunare ale Comitetului director al UNVIM, în cadrul căruia sunt reprezentate și guvernul Yemenului, precum și coaliția condusă de Arabia Saudită; să stabilească o relație de lucru cu coaliția condusă de Arabia Saudită și cu guvernul Yemenului; să își consolideze coordonarea cu alți donatori (în special cu Regatul Unit și Statele Unite ale Americii); precum și să sporească vizibilitatea Uniunii în ceea ce privește sprijinul său pentru procesul desfășurat sub egida ONU în Yemen.

La 13 decembrie 2018, părțile implicate în conflict au semnat Acordul de la Stockholm, sub auspiciile ONU. Acestea au convenit asupra unui „rol de lider al ONU în sprijinirea Yemen Red Sea Ports Corporation în ceea ce privește gestionarea și inspecțiile în porturile Hodeidah, Salif și Ras Issa, pentru a include monitorizarea consolidată din partea UNVIM în porturile Hodeidah, Salif și Ras Issa". Prin urmare, UNVIM rămâne un element crucial al planului trimisului special al ONU în ceea ce privește punerea în aplicare a dispozițiilor Acordului de la Stockholm.

Biroul trimisului special al ONU a considerat că înregistrarea de progrese în această privință este esențială înainte de a se trece la consultările politice între părți. UNVIM a început desfășurarea controlorilor săi în portul Hodeidah la 25 februarie 2019 și a purtat discuții cu autoritățile portuare privind stabilirea activităților UNVIM. Misiunea Organizației Națiunilor Unite în sprijinul Acordului privind Hodeidah (UNMHA) a fost implicată în discuțiile respective. În prezent, UNVIM necesită sprijin suplimentar pentru operațiile sale, precum și pentru desfășurarea sa în porturile de la Marea Roșie.

2. Procesul de verificare și inspecție în cadrul UNVIM

În prezent, procedurile standard de operare ale UNVIM se aplică (i) tuturor navelor cu o capacitate de peste 100 de tone metrice care se îndreaptă spre porturi din Yemen ce nu se află sub controlul guvernului yemenit și tuturor navelor care transportă bunuri comerciale achiziționate de entități comerciale sau guvernamentale cu sediul în Yemen și destinate vânzării în Yemen; și (ii) asistenței bilaterale din partea statelor membre ale ONU care nu este canalizată prin intermediul unei agenții, al unui fond sau al unui program al ONU sau prin intermediul unei organizații umanitare internaționale recunoscute.

Procesul de verificare începe când o companie de transport maritim depune o cerere de autorizare online, pe site-ul www.vimye.org, încarcă documentele necesare și transmite UNVIM toată documentația solicitată. În termen de 48 de ore, UNVIM examinează documentația și trimite o notificare partenerilor externi, cum ar fi Celula pentru operațiuni de evacuare și operațiuni umanitare a forțelor coaliției (EHOC). UNVIM decide apoi dacă inspectează nava sau nu, pe baza unor proceduri proprii care țin cont de discrepanțele din documentația primită, de escalele în port nedeclarate, de deplasarea suspectă a navei, de dezactivarea sistemului de identificare automată (AIS) pentru mai mult de patru ore, precum și de feedbackul primit din partea partenerilor externi. Inspecțiile navelor sunt efectuate fie în port, în apele teritoriale, fie pe mare, în apele internaționale.

În urma inspecției, fie se acordă o autorizație, fie aceasta este respinsă (și anume anulată, refuzată sau revocată). UNVIM continuă să monitorizeze prin intermediul AIS deplasările navelor autorizate, inclusiv: tranzitul spre zona de așteptare aflată sub controlul coaliției; deplasarea de la zona de așteptare la zona de ancoraj; și deplasarea de la zona de ancoraj la dană pentru descărcare. UNVIM încheie monitorizarea atunci când navele autorizate se îndepărtează de porturile yemenite de la Marea Roșie, după descărcarea mărfurilor și plecarea din port. Pe parcursul întregului proces, UNVIM păstrează un contact strâns cu companiile de transport maritim și cu căpitanii navelor și joacă un rol esențial în soluționarea oricărei probleme cu care nava se confruntă pe mare, inclusiv în negocierile cu EHOC și cu coaliția. Rolul îndeplinit de UNVIM de facilitare a întregului proces de autorizare și de asigurare a unei comunicări constante cu companiile de transport maritim este esențial pentru menținerea încrederii societăților internaționale de transport maritim și, prin urmare, pentru asigurarea continuării importurilor comerciale pentru majoritatea populației yemenite, în ciuda conflictului în curs.

De asemenea, UNVIM încearcă să consolideze încrederea comunității internaționale de transport maritim prin organizarea unor reuniuni trimestriale cu reprezentanții acestora, pentru a se asigura că dificultățile și provocările cu care se confruntă aceasta sunt corect înțelese și abordate.

3. Obiective generale

Pentru a permite UNVIM executarea neîngrădită a mandatului său, obiectivul general al acțiunii UE de stabilizare îl constituie aportul la facilitarea unui flux nerestricționat de produse comerciale către Yemen prin asigurarea unui proces de autorizare transparent și eficient pentru transporturile comerciale a căror destinație sunt porturile yemenite care nu se află sub controlul guvernului Yemenului. În conformitate cu Acordul de la Stockholm, aceasta include în prezent desfășurarea UNVIM în porturile Hodeidah, Saleef și Ras Issa de la Marea Roșie.

Obiectivele specifice ale acțiunii UE de stabilizare sunt:

— sporirea fluxului de mărfuri comerciale destinate Yemenului prin accelerarea procesului de autorizare a transporturilor comerciale și prin restabilirea încrederii companiilor de transport maritim;

— sporirea capacității UNVIM de a desfășura personal și resurse în regiune, în special în Hodeidah, Saleef și Ras Issa, în conformitate cu dispozițiile Acordului de la Stockholm.

În cazul în care mandatul sau nevoile UNVIM s-ar modifica într-un mod care pune sub semnul întrebării caracterul adecvat sau relevanța proiectului în ceea ce privește realizarea obiectivelor sus-menționate, contribuția Uniunii este reevaluată în consecință.

4. Descrierea activităților

UNOPS este responsabil pentru punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a proiectului.

Activitatea 1: Sporirea efectivului de personal al UNVIM.

Numărul de angajați operaționali va crește, într-o primă etapă, până la un total de nouă angajați, cu opțiunea de a majora ulterior numărul acestora într-o etapă ulterioară.

Cei nouă angajați operaționali vor fi:

— șapte membri ai personalului UNVIM care urmează să fie mobilizați în Hodeidah: un ofițer de coordonare, un consilier responsabil cu securitatea pe teren, un controlor, un operator însărcinat cu scanarea, un asistent de protocol și operații, un asistent local de securitate, și un asistent administrativ în Hodeidah:

— doi controlori, dintre care unul va fi detașat la Saleef și celălalt la Ras Issa. Această sporire a efectivelor ar permite UNVIM să se desfășoare în mod eficace în porturile de la Marea Roșie.

În plus, se acordă finanțare pentru personalul administrativ de sprijin (responsabil financiar, responsabil de achiziții, etc.) necesar pentru punerea în aplicare a acțiunii UE de stabilizare.

Sunt planificate următoarele activități:

— UNOPS va recruta noii controlori, inspectori și funcționari în conformitate cu normele și procedurile de recrutare ale UNOPS;

— UNOPS va informa în prealabil SEAE cu privire la orice post vacant.

Calendar: pe întreaga durată a proiectului.

Activitatea 2: Închirierea unei părți a portului Djibouti, precum și a unui birou în Sanaa. Uniunea va continua să finanțeze închirierea instalațiilor portuare pentru a asigura un loc stabil de desfășurare a inspecțiilor. În plus, Uniunea va finanța închirierea biroului din Sanaa, care servește drept bază temporară pentru conectarea personalului UNVIM cu Hodeidah și Djibouti.

Calendar: pe întreaga durată de desfășurare a proiectului.

Activitatea 3: Achiziționarea unor echipamente suplimentare pentru inspecții: UNVIM va achiziționa echipamente suplimentare pentru inspecții (precum scanere) necesare pentru punerea în aplicare a acțiunii UE de stabilizare. Astfel se va facilita inspectarea în timp util a navelor în portul Djibouti și în apele internaționale.

Sunt planificate următoarele activități:

— în prezent este în curs elaborarea specificațiilor tehnice;

— lansarea unei proceduri internaționale de ofertare pentru echipamente și atribuirea unui contract, în conformitate cu procedurile de achiziții ale UNOPS;

— livrarea echipamentelor și formarea personalului relevant.

Calendar: în primele patru luni ale proiectului. La încheierea proiectului, activele vor fi cedate în conformitate cu contractul semnat cu Comisia Europeană.

Activitatea 4: Îmbunătățirea securității UNVIM: Obiectivul acestei activități este de a se asigura că operațiile UNVIM din porturile de la Marea Roșie întrunesc condițiile de securitate adecvate, precum și că activitățile UNVIM se desfășoară în mod corespunzător.

Sunt planificate următoarele activități:

— în prezent este în curs elaborarea specificațiilor tehnice;

— lansarea unei proceduri internaționale de ofertare pentru echipamente și atribuirea unui contract, în conformitate cu procedurile de achiziții ale UNOPS;

— livrarea echipamentelor și formarea personalului relevant.

Calendar: în primele patru luni ale proiectului. La încheierea proiectului, activele vor fi cedate în conformitate cu contractul semnat cu Comisia Europeană.

Activitatea 5: Punerea în aplicare a proiectului: UNOPS va asigura supravegherea gestionării programului; aceasta include stabilirea obiectivelor de referință, evaluări interne, supravegherea acordurilor contractuale și gestiunea financiară. Printre activitățile preconizate se numără:

— achiziția de servicii externe sau un acord pentru servicii speciale de asistență tehnică în punerea în aplicare a proiectului;

— gestionarea financiară și contractuală a serviciilor pe care UNOPS le subcontractează unor părți terțe.

Calendar: pe întreaga durată a proiectului.

5. Rezultate preconizate

În ceea ce privește intensificarea activităților operaționale ale UNVIM, se preconizează următoarele rezultate ale proiectului:

— împiedicarea pătrunderii fluxului de articole interzise în porturile yemenite de la Marea Roșie;

— facilitarea fluxului liber de bunuri comerciale către porturile yemenite de la Marea Roșie;

— sprijinirea Yemen Red Sea Ports Corporation în gestionarea și inspecțiile vizând funcționarea porturilor Hodeidah, Saleef și Ras Issa;

— consolidarea încrederii în cadrul comunității internaționale de transport maritim, prin crearea unui proces transparent și eficace cu privire la intrarea bunurilor comerciale în porturile yemenite de la Marea Roșie, în pofida conflictului în curs;

— sprijinirea guvernului Yemenului în a răspunde nevoilor populației privind produsele de bază, nevoi pe care ajutorul umanitar și sursele locale nu le pot satisface pe deplin.

6. Durata estimată

Se preconizează că proiectul va avea o durată de 12 luni. Prin urmare, va fi semnat un acord de contribuție între Comisie și UNOPS.

7. Vizibilitatea Uniunii

Fiind responsabil pentru punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a proiectului, UNOPS va asigura o vizibilitate adecvată sprijinului financiar din partea Uniunii, de exemplu în rapoarte, în cadrul reuniunilor și al evenimentelor. Drapelul Uniunii va fi afișat pe toată documentația UNVIM. UNVIM/UNOPS va asigura o vizibilitate adecvată inclusiv prin afișarea simbolului Uniunii pe toate echipamentele neconsumabile achiziționate din fondurile Uniunii. În cazul în care această afișare ar putea periclita privilegiile și imunitățile UNOPS sau siguranța personalului acestuia sau a beneficiarilor finali, se vor găsi soluții alternative adecvate.

8. Participarea UE în cadrul Comitetului director al UNVIM

Comitetul director al UNVIM este format din Regatul Arabiei Saudite (reprezentat de EHOC și Ministerul Apărării), Emiratele Arabe Unite, Guvernul Yemenului (reprezentat de un ofițer de legătură UNVIM stabilit în Djibouti și un reprezentant al Ministerului Transporturilor), UNOPS și Oficiul Națiunilor Unite pentru Coordonarea Afacerilor Umanitare. Uniunea va continua să participe la reuniunile lunare ale Comitetului director al UNVIM, la fel ca Statele Unite ale Americii, Țările de Jos și Regatul Unit care participă cu statut de observator în calitatea lor de donatori pentru UNVIM.

9. Raportare

UNVIM/UNOPS va prezenta SEAE un raport lunar pentru a trece în revistă progresele înregistrate în direcția obținerii rezultatelor preconizate ale proiectului. Aceste rapoarte vor fi comunicate organismului competent din cadrul Consiliului.

SEAE va prezenta organismului competent din cadrul Consiliului rapoarte cu privire la reuniunile lunare ale Comitetului director al UNVIM.

UNVIM/UNOPS va prezenta rapoarte trimestriale în mod direct organismului competent din cadrul Consiliului, la Bruxelles.

UNVIM/UNOPS va prezenta un raport descriptiv și financiar final în termen de șase luni de la încheierea executării.